

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut sociologických studií
Katedra veřejné a sociální politiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek vedoucího práce

Autor práce: Lucie Staniczková

Název práce: Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se zaměřením na základní školy Praha 2

Autor posudku: Mgr. Jan Kohoutek, PhD.

Předkládaná práce je zaměřena na analýzu problematiky inkluzivního vzdělávání žáků na prvním stupni vybraných škol na Praze 2. Tato problematika je, zejména v souvislosti se současně zaváděnými inkluzivními opatřeními ze strany MŠMT vč. změn zákonného rámce, velmi relevantní a má potenciál přispět k rozvoji současného poznání zejm. na lokální úrovni s využitím pro zřizovatele škol, jejich vedení, příslušné pedagogy a jejich asistenty. Práce je založena na kvalitativním designu s cílem deskripce způsobů umístění žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, se zaměřením na autistické žáky, do základních škol (ZŠ) na Praze 2. Práce dále obsahuje exploraci průběhu vzdělávání těchto žáků vč. faktorů, jež jej (pozitivně či negativně) ovlivňují, identifikaci intervenčních nástrojů a formulaci doporučení pro zlepšení současného stavu. Za tímto účelem jsou jasně a vhodně formulovány výzkumné otázky a cíle práce. Je třeba ocenit, že formulované výzkumné otázky jsou zodpovězeny v předposlední části práce.

Z metodologického hlediska jsou využity analýza sekundárních dat a polo-strukturované rozhovory s hlavními aktéry-respondenty zahrnující ředitele, třídní učitele a asistenty na třech vybraných ZŠ na Praze 2. Navzdory poměrně podrobnému a relevantnímu popisu přípravy a postupu při rozhovorech není uveden jejich celkový počet (ani přesný počet respondentů v každé ze skupin – zejm. třídní učitelé a asistenti). Rámcová struktura rozhovorů pro každou ze skupin respondentů je však uvedena v příloze práce. Pro provedení analýzy je využito konceptu rovného přístupu ke vzdělávání, inkluze a veřejně politických nástrojů.

Hlavním kladem práce jsou některá empirická zjištění týkající se úspěchů či bariér v procesu inkluze žáků-autistů z pohledu třech dotazovaných skupin aktérů. Dále je nutné kladně ohodnotit explicitní provázání konceptu veřejně-politických nástrojů a empirických zjištění vč. návaznosti konceptu na formulovaná doporučení k vyšší efektivitě inkluze žáků s poruchami autistického spektra.

Nicméně formulace některých závěrů a doporučení, tak jak je v práci uvedena, je – vzhledem k zaměření práce na konkrétní ZŠ – poměrně vágní a již známá z předchozích prací na obdobné téma. Zajímavá zjištění týkající se např. vlivu (rodičů) spolužáků, výběru a motivace asistentů či faktoru suplování na efektivitu procesu začlenění žáků s poruchami autistického spektra ve vybraných školách nejsou dále rozvíjena a komentována. V tomto ohledu je důraz spíše kladen na plošnou implementaci inkluze do všech spádových ZŠ Prahy 2 a její monitoring formou důvodových zpráv; je však sporné do jaké míry může mít takto pojmávaný de facto mandatorní přístup pozitivní efekty v každodenní praxi a do jaké míry může přispět k snížení byrokracie (zavedení důvodových zpráv), o něž ve svých doporučeních autorka usiluje. Další zřetelnou limitací, i s přihlédnutím k citlivosti relevantních údajů, jsou pouze velmi obecná konstatování

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD**

Institut sociologických studií
Katedra veřejné a sociální politiky

ohledně výše finanční podpory pro žáky, na něž inkluzivní opatření cílí. V této souvislosti je opakovaně konstatována finanční nedostatečnost (platy asistentů atd.), avšak bez alespoň rámcového uvedení výše (účelových) finančních prostředků každé ze škol na realizaci inkluzivních opatření. Totéž platí i o školském odboru MČ Praha 2. Tato pouze obecná konstatování pak opět vedou k vágnosti doporučení v oblasti finanční podpory inkluze.

Práce je přehledně strukturována (avšak přehled aktuálních výročních zpráv by spíše než v metodologii práce měl být uveden v její kontextové či na začátku empirické části), nicméně po formální stránce též vykazuje určité nedostatky. Těmi jsou zejména neuvedení jména autorky, názvu práce, občasné chybějící citační náležitosti (roky vydání parafrázovaných děl), zdroje v seznamu literatury bez jejich uvedení v textu (Hacker, Howlett), neočíslování stránek a zejména téměř prázdné strany 35-36. Naopak kladně hodnotím explicitní zodpovězení výzkumných otázek a identifikaci námětů a možností pro další výzkum inkluzivních opatření na ZŠ Prahy 2 v závěrech práce.

**Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě
a hodnotit ji známkou „velmi dobře“.**

Datum: 6.6. 2016

Podpis: